

Braziliaanse groet – 2014

Wereldjongerendagen Rio 2013 - IK GA !

Beste familieleden en vrienden van Brazilië,

Van 7 tot 28 februari 2013 was ik terug in Brazilië om het leven en werken van de zusters en hun medemensen van nabij te kunnen volgen. Brazilië is een mooi land, maar een land dat nu vaak zeer onrustig is, als reactie tegen onder andere de 33 biljoen reals die besteed zullen worden aan de wereldbeker voetbal, waar ook onze rode duivels en voetbalfans graag zullen aanwezig zijn.

In Rio de Janeiro, gingen van 23 tot 28 juli de Wereld-jongereindagen door. Het werden dagen vol vriendschap, geloof, ontmoeting en feest. Een onvergetelijke ervaring die de zusters Joêmia, Iraci, Claudia, Cleide, Jaci, Marinalva en zoveel jongeren straks graag met u delen.

Naast de evangelisatieopdracht, hebben de zusters en medewerkers aandacht voor de vele noden en vragen. Dit gebeurt door kleine projecten: aandacht voor de armen, bouwen van waterputten, laten doorgaan van cursussen.

Ze gaan in Brazilië al 47 jaar lang op weg vanuit Hem. Zr. Lies Despierre vierde dit jaar veertig jaar Brazilië. Zr. Agnes De Sloover kreeg haar zendingskruisje en is weer met moed vertrokken.

Gaat u mee zoals deze missionaris schrijft?

*"Ik trek mijn schoenen uit - mijn ambities
Ik doe mijn horloge af - mijn planning
Zet mijn bril af - mijn visies
Leg mijn pen neer - mijn werk
Leg mijn sleutels neer - mijn zekerheid,
Om alleen te zijn met U, Enige ware God.
Nadat ik met U ben samen geweest
Trek ik mijn schoenen aan
Om in Uw spoor te gaan,
Doe ik mijn horloge om, om te leven in uw tijd,
Zet ik mijn bril op om te kijken naar Uw wereld,
Steek ik mijn pen bij mij
om Uw gedachten op te schrijven
Pak ik mijn sleutels om Uw deuren te openen".*

*We wensen je veel lees- en kijkplezier.
Zr. Christine Everaere*

Brazilië, een land in rep en roer: juni 2013

In juni 2013 verscheen op [de blog van Frans Verhelle](#), diocesane priester in zending van het bisdom Brugge, een artikel over de economische en sociale achtergrond in Brazilië. We danken priester Frans omdat we een stuk van zijn tekst mogen overnemen.

"Beste vrienden, gans Brazilië staat op dit moment in rep en roer. In alle grote steden zijn er massale manifestaties tegen de corruptie en de incompetentie van alle segmenten van de samenleving. Wat begon als een simpel studentenprotest tegen de hoge tarieven van het openbaar vervoer heeft zich uitgebreid tot een nationaal protest tegen de regering en alle politieke mandatarissen. Het is een ware volksopstand geworden van alle leeftijden en alle bevolkingsgroepen. Het latente ongenoegen van de bevolking is eindelijk manifest geworden en niet meer tegen te houden.

De mooie beloften van presidente Dilma Rousseff hebben geen effect meer. Al dagen aan een stuk wordt er ononderbroken betoogd in Rio de Janeiro, São Paulo, Belém, Fortaleza, Manaus, Belo Horizonte, Florianopolis, Curitiba....

Het is een groot nationaal protest geworden, zonder duidelijke leiders, maar met overal dezelfde eisen : beter onderwijs, betere gezondheidszorg, tegen de 33 biljoen die besteed wordt aan de wereldbeker voetbal, tegen de inflatie, tegen de corruptie en de incompetentie van de politieke leiders ... Iedereen komt op straat tot kinderen en bejaarden toe.

Het protest richt zich tegen alle politieke partijen en tegen de syndicaten die hun functie niet meer vervullen . Ze mogen niet deelnemen aan de manifestaties .Ze worden geweigerd en uitgejouwd door de manifestanten en hun vlaggen en partijsymbolen worden vertrappeld en in brand gestoken.

Ook de FIFA heeft het hard te verduren. Geen enkel goed woord voor de uitzinnige uitgaven van de regering voor de wereldbeker voetbal. Dat is nieuw in een land waar het voetbal dient om de nationale trots aan te wakkeren. Voetbalheld Ronaldo werd uitgefloten en terecht gewezen omdat hij sugereerde dat voetbalstadions even belangrijk zijn dan hospitalen.Zoiets heeft Brazilië nog nooit meegemaakt.

Tot wat dit massaal volksprotest kan leiden is nog onduidelijk. Er wordt gewoon tegen alles gereageerd wat het welzijn van de Brazilianen verstoort. Politicologen wijzen op het gevaar van een dergelijke beweging. Een democratie zonder politieke partijen en zonder syndicaten funcioneert niet. Het is nog afwachten maar het is duidelijk dat Brazilië een andere beleidsstructuur nodig heeft die de corruptie definitief uitsluit. Zelfs het hoge gerechtshof is niet in staat de corruptie tegen te gaan. Vandaar de imense criminaliteit in het land. Niemand voelt zich meer veilig, zelfs in de kleinere steden van het binnenland, zoals in Mundo Novo.

De Braziliaanse president Rousseff heeft, als reactie op de massale protesten in de Braziliaanse steden, een groot pact aangekondigd waarmee ze de vreedzame demonstranten tegemoet wil komen. Zo komt er een plan om het openbaar vervoer te verbeteren. Ook gaat er meer geld van de olie-inkomsten naar het onderwijs en zullen buitenlandse artsen naar Brazilië gehaald worden. Er is in Brazilië nog veel werk aan winkel'.

Wereldjongerendagen in Rio de Janeiro, Brazilië, "Het continent van de hoop".

Het wereldberoemde Christusbeeld boven op de Corcovado-berg bij Rio

In 1984 nodigde paus Johannes Paulus II de jongeren van de hele wereld uit naar Rome te komen om het internationale jubileum van de jeugd te vieren. Vanaf dat moment keren de Wereldjongerendagen (voortaan afgekort als WJD) telkens terug, elke keer in een ander gastland. Na Rome, Buenos Aires, Santiago de Compostela, Czestochowa, Denver, Manilla, Parijs, weer Rome, Toronto, Keulen, Sydney en Madrid was nu het Braziliaanse Rio aan de beurt. De organisatoren hoopten dat er in de zomer meer dan 2 miljoen jongeren aan de WJD in Rio zouden deelnemen. De meest succesvolle editie van de WJD was de tiende editie van 1995 in de Filipijnse stad Manilla. Toen namen 3,5 miljoen tot 4 miljoen jongeren aan de WJD deel.

Paus Benedictus XVI nodigde de jongeren uit, om van 23 tot 28 juli 2013, deel te nemen aan de WJD in het Braziliaanse Rio de Janeiro. In het bijzonder jongeren uit Latijns-Amerika, die een belangrijk potentieel vormen voor zowel Kerk als samenleving, werden tot deelname aangespoord. *"De open armen van 'Cristo Redentor' (= Christus de Verlosser), het 38 meter hoge Christusbeeld boven op de 710 meter hoge Corcovado-berg in Rio, zijn een symbool van de bereidheid om elke mens te omarmen die op Hem toestapt"*, aldus paus Benedictus in zijn uitnodigingsbrief.

Hij schreef in 2012 dat vele jonge mensen het verlangen hebben om Christus te leren kennen en de evangelische waarden te beleven. Tegelijk bemoedigde hij hen om hun enthousiasme en hun geloof met leeftijdsgenoten te delen en door te geven. *"Zet u met enthousiasme in voor een wereld die beter is dan die van vandaag. De globalisering van menselijke relaties kan slechts tot menswaardiger levensomstandigheden leiden, als zij niet op materialisme maar op liefde is gebaseerd."* Hij spoorde de jongeren nog aan, om de inhoud van het christelijke geloof beter te leren kennen en geloofsverkondiger te worden: *"U moet het geloof zo goed leren kennen als een IT-specialist het besturingssysteem van zijn computer."*

Jongeren werden aangespoord tot moed om op te staan en naar de anderen te gaan, om hen op weg te zetten naar de ontmoeting met God, om mee te werken aan de nieuwe evangelisatie, om leerlingen van Jezus te worden, om zich geroepen en gezonden te weten en te kunnen zeggen: **"Hier, ben ik"**.

Vorbereiding WJD.

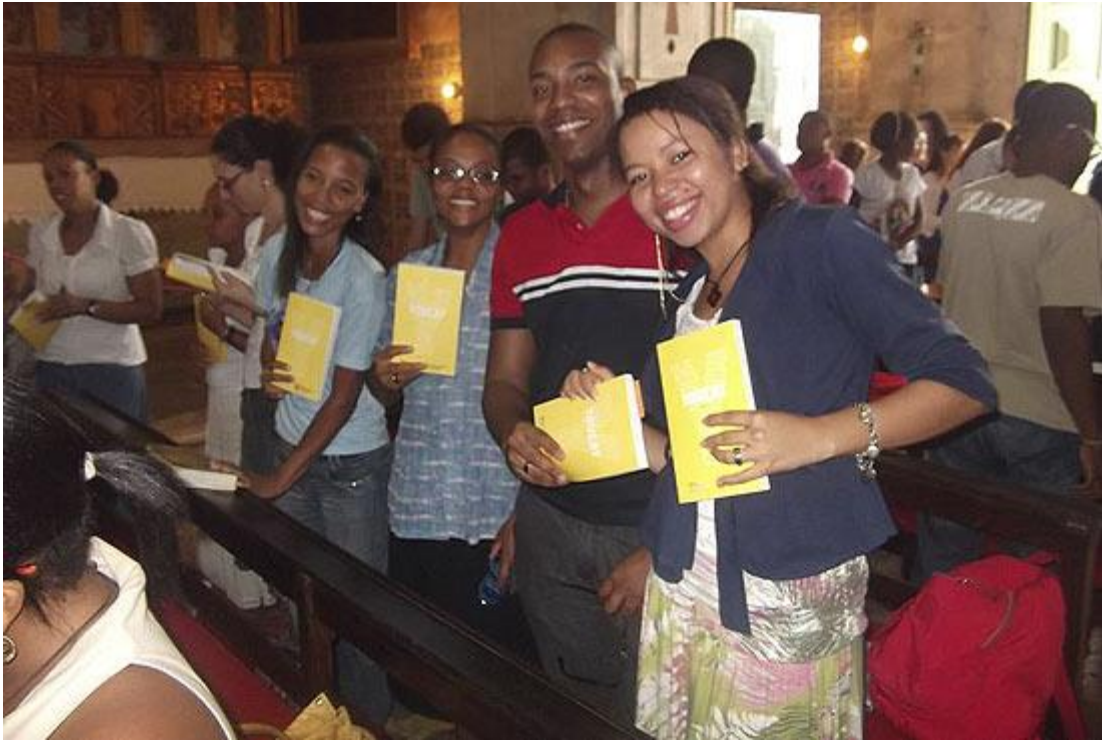

Tijdens mijn verblijf van 7 tot 28 februari 2013, ontmoette ik heel wat jongeren die deel uitmaken van de jeugdpastoraal van de parochie São Gonçalo do Retiro in Salvador da Bahia en Santo Antônio in Ruy Barbosa. Zij droomden ervan te kunnen deelnemen aan deze WJD, maar hadden daarvoor onvoldoende of geen middelen. Vanuit Salvador hadden de jongens en meisjes 800 euro nodig voor de inschrijving en de reis. Vanuit Ruy Barbosa, voor een busreis van 31 uur, had men 600 euro nodig.

De jongeren werden aangemoedigd de handen uit de mouwen te steken en wat te vechten voor hun ideaal. Er werden cakes gebakken, pizza's verwarmd, een groot bingospel georganiseerd om zo aan middelen te geraken. Er groeide een band van solidariteit.

Dank zij de steun van het bisdom Brugge, Missio, Wereldmissiehulp, IJD, zusters en vrienden, kon er vanuit São Gonçalo do Retiro in Salvador da Bahia, een mooie groep van 56 jongeren op tocht gaan. Ook vanuit Ruy Barbosa, kregen 60 jongvolwassenen en begeleiders een zending. Er kwamen tussen de twee à vier miljoen jongeren samen, uit meer dan 180 landen, om er samen hun geloof te beleven en te delen niet elkaar. Ook een 200-tal Vlaamse jongeren mochten de eerste dagen verblijven in het bisdom Ruy Barbosa in Bahia, een armere streek op zo'n 2000 km van Rio. Ze werden verdeeld onder 16 gastdorpen en per dorp in verschillende gastgezinnen. Ze hebben er het leven met hun gastgezinnen gedeeld, samen gebeden, zich ingezet voor de strijd tegen armoede en uiteraard ook wat gefeest. De mensen deelden van hun armoede en gaven zelf meer dan ze konden geven.

Bisschop Dom Andre De Witte (68), die al 38 jaar in Brazilië woont en werkt, is sinds 1994 bisschop van Ruy Barbosa. Hij nodigde de jeugd uit, om deel te nemen aan de missionaire week "*Semana Missionária*", een inleefweek, voordat de eigenlijke WJD zouden beginnen. Samen met de deelnemers van Ruy Barbosa, de priesters en vier Braziliaanse Zwartzusters, met name de zusters Angela Maria, Marinalva, Rita, en Jaci, werden heel wat huisbezoeken, pastorale bezoeken afgelegd, om mensen aan te moedigen in het geloof.

Men probeerde elkaar te verstaan met de taal van de liefde. Ook enkele van deze Vlaamse jongeren trokken naar Mundo Novo, waar priester Frans Verhelle, leeft en werkt. De enthousiaste ervaringen van de Vlaamse jongeren konden we volgen op de website [Verse Vis](#). Graag delen die jongeren en de zusters Iraci, Claudia, Cleide, Marinalva, Jaci en Joêmia iets van wat hen raakte tijdens de WJD in Rio.

Indrukken van de jongeren en de Zwartzusters van Salvador.

Zuster Iraci, in het midden met enkele tochtgenoten.

De WJD waren méér dan zo maar een gebeurtenis. Het was een geestelijke ruimte vol mystieke spiritualiteit, waarin elke persoon zich geroepen voelde, om van dezelfde bron te drinken die Jezus is. Alles begon niet het verlangen om deel te nemen, het samenzijn met allen die hetzelfde objectief hebben: de paus te ontvangen, te bidden, te zingen, te dansen en de beleving te mogen delen niet volkeren uit verschillende landen. Naar Rio trekken voor de WJD was een beleving om nooit te vergeten. Alles begon ook bij de luchthaven met de vreugde die elke pelgrim bezielde bij deze gebeurtenis. Welk een emotie!

Te midden van dat alles, op weg daar naartoe, waren er al hindernissen die onze deelnames in de weg zouden staan, maar gelukkig niet onoverkomelijk.

De eerste hindernis daagde op bij het logement: het aangegeven huis kon geen 56 jongeren van onze parochie São Gonçalo herbergen. We moesten ons over verdere afstanden verdelen en we hadden weinig zin onze groep te splitsen. Maar God stuurde een engel Anja Tais, een vrijwilligster. Ze stelde twee dicht bijeen gelegen huizen ter beschikking van onze groep. De tweede uitdaging was dat niemand van de vrijwilligers ons kon inlichten waar we de toegangstickets konden bekomen en opnieuw verscheen Anja om ons die posten aan te duiden.

De groep rond Zuster Claudia en Zuster Cleide.

Het was een pelgrimstocht geladen met spiritualiteit en mystiek. Kilometerlange tochten werden afgelegd, begeleid met gebed en gezang in allerlei talen en dans. Er was ook plaats voor vermoeidheid en ontmoediging, zelfs betogers gingen uit de weg, omwille van de kracht van de groep, die uit geloof getuigde met bezieling en vrijmoedigheid. Het was mooi om te zien! Onderweg konden we de tickets ophalen waarmee transport, voeding, handleiding voor wegen en liturgie konden bekomen worden. We mochten ervaren wat pelgrimeren was bij het aanschuiven in kilometerlange files.

De groep van Zuster Joêmia, tweede van links.

Het waren negen uren van aanschuiven en wachten, geanimeerd met gebeden, gezangen, uitwisseling van verwachtingen in velerlei talen, want er waren pelgrims uit velerlei landen, zonder te spreken van de snacks die werden uitgedeeld en onder elkaar verdeeld. We stonden op een plaats die we niet konden verlaten, het was gereserveerd voor de groepsverantwoordelijken. Na urenlang aanschuiven werden we opgeschrikt door twee mededelingen: de plaats van de catechesegroepen, één van de activiteiten van de WJD, was op een grote afstand van het logement en we konden onze tickets maar de volgende dag afhalen. Goed, nog een proef op ons geloof. Het was moeilijk om aan te nemen, maar er werd besloten toch door te zetten.

Op de terugweg ontmoetten wij opnieuw Anja die met alle geduld onze litanie aanhoorde en ons verder wegwijs maakte. Weerom ervaren wij de aanwezigheid van de Heer, die het hart kon bedaren en klaar maakte voor de volgende dag. De pelgrimstocht trok verder, zingend en biddend. We kregen de tickets en tijdens drie voormiddagen catechese van een bisschop in de eigen taal rond het thema "**Gaat en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen.**" (Mat. 28,19). Het gaf ons een nieuwe impuls voor onze zending en roeping.

Het raakte ons dat de bisschoppen in alle eenvoud, alle pelgrims tegemoet kwamen om hen te groeten en te beluisteren. Het was duidelijk zichtbaar dat eenieder zoveel mogelijk elk moment wou beleven en doorleven. Er werden opnieuw lange tochten afgelegd om bij de activiteiten aan te komen. Dan was er de ontmoeting en ontvangst met het woord van de paus, ogenblikken gemengd met verwachting en emotie. Iedereen wou de paus van dichtbij zien, maar niet allen hadden die gelegenheid. Vanaf het moment dat hij dichterbij kwam, weenden we van emotie.

De uitdrukking van genegenheid en bewondering voor paus Franciscus was enorm. En met reden, want hij deed er alles aan om bij allen te zijn, vooral bij kleinen en zwakken. En hij liet geen gelegenheid na om onze aandacht naar de persoon van Jezus te leiden.

De WJD werden besloten met een avondwake op zaterdag 27 juli en een eucharistieviering op zondag 28 juli. Tijdens de avondwake (vigilie) werd elke deelnemer uitgenodigd om naar Jezus op te zien, de Meester te aanbidden en in Hem de nodige kracht te putten noodzakelijk voor de zending. Het was aandoenlijk, midden miljoenen jongeren, de stilte te voelen die toeliet Jezus te horen. Dan was er de zending mis beladen met veel ontroering en het verlangen om de gezondene te zijn door de Paus.

De hymne, bijbelteksten, de gebeden en de boodschap van de paus werden door alle harten met veel kracht aanhoord. Jezus zelf was de levende tegenwoordigheid en gastvrijheid in de eenvoudige, prachtige woorden van de geliefde paus Franciscus, toegejuicht door die enthousiaste jeugd. Met zijn eigen charisma nodigde hij ons uit leerling van Jezus te zijn met de dwingende woorden: "***Gaat en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen.***" (Mat. 28,19).

De aanmoedigende woorden van de paus: "**Wees niet bang**" gaven de moed om niet enkel de koude aan te voelen, maar ook om de moeilijkheden aan te gaan en te minimaliseren. Er waren nog andere activiteiten waaraan wij niet konden deelnemen, maar onze deelname was intens en vol geloof.

Het was een intens beleefde ervaring van Gods liefde, de weldoende invloed van de Heilige Geest te ervaren in de menselijke warmte van elke jonge vertegenwoordiger van zoveel verschillende naties. Naar waarheid zullen we nog lang van de vreugde van deze ontmoetingen nagenieten. We wensen dat het geplante zaadje op het juiste moment - "*Gods moment*" - mag groeien en vrucht dragen.

Dat de jongeren de hoop bewaren, lichtjes van hoop mogen zijn, zich door God laten verrassen en op Hem blijven vertrouwen en in vreugde mogen leven. De jongeren schrijven: "*We danken alle weldoeners die hun steentje hebben bijgedragen om ons naar deze WJD te kunnen sturen, waar een aanzienlijk aantal jonge mensen deze ontmoeting mochten meemaken en wie wij onder Gods zegen en bescherming willen plaatsen*".

Zr. Iraci Silva de Morais en Zr. Claudia Carvalho dos Santos.

Brief van zuster Cleide

Zuster Cleide, rechts onderaan op de foto.

Het gaat over de glansrijke gebeurtenis die jongeren vanuit gans de wereld, verschillend van taal, cultuur en ras met eenzelfde motief heeft samengebracht: Jezus te ontmoeten in de persoon van paus Franciscus. Werkelijk, deze man vol geloof, is de gezondene en gezalfde van de Heilige Geest, die de taak heeft aanvaard, de beschikbare Herder te zijn om de ware Kerk van Christus aan de wereld voor te stellen. Het voorbeeld van zijn ware zijn heeft veel jongeren geboeid en ik ben overtuigd dat na deze ontmoetingsdagen, vooral de zendingswoorden in het hart, het verlangen hebben gewekt om zonder vrees het evangelie te verkondigen.

Wat mijzelf betreft: ik heb elk ogenblik intens beleefd, zelfs bij de uitdagingen en moeilijkheden die we te verduren kregen. Gezonden zijn is ook de uitdaging niet uit de weg gaan, maar Jezus zelf ontdekken die met je meegaat. Wanneer Jezus zijn leerlingen uitstuurt, gaat Hij niet voorop, maar volgt elke stap die we zetten. ik moet zeggen dat het goed was deze ogenblikken van genade en inzicht te mogen beleven, aangeboden in de zendings-catechese: hoe je leerling kunt zijn in de huidige tijd, pelgrim, ook met de ervaring van Jezus' nabijheid. Als godgewijde, besepte ik nog beter de oproep van Jezus langs paus Franciscus.

Elk woord van hem zette mij aan tot nadenken over christen en geroepene zijn: wat mijn verantwoordelijkheid is, om andere jongeren te helpen die niet de gelegenheid hadden de ware ervaring van Christus te ontdekken en nog leven zonder grond of richting, of leven van ideologieën en onmiddellijk genot. Ik kon het zien op de gezichten die ik in die dagen ontmoette, de vreugde in hun blik en glimlach, in de liederen en choreografie die elke groep verspreidde. Er was het gevoel bij de Kerk te horen en nog meer leerling en volgeling van de Heer te zijn.

Zr. Cleide Silva de Jesus.

Indrukken van de jongeren en Zwartzusters van Ruy Barbosa.

Zuster Marinalva, Rose, Zuster Jaci en Lindalva.

Beïnvloed door de gebeurtenissen die we tijdens de WJD hebben beleefd, willen wij graag de vreugde overdragen. Het was een belangrijk moment voor onze Katholieke Kerk, vooral in Brazilië. En waarom niet beter zeggen voor ons jongeren, de nieuwe generatie voor het religieuze leven. Het was een sterke belevenis die reeds begon met de aanwezige jeugd van België, zelfs met de moeilijkheid van vertalen, communicatie. Maar de taal van de liefde overtrof deze missionaire week met de 16 jongeren die hier op onze parochie (Ruy Barbosa) gelogeed waren.

Het was opvallend, hoezeer het verlangen om Jezus te verkondigen werd aangevoeld. Na deze missieweek vertrokken wij op 22 juli 's morgens om 07u naar Rio de Janeiro, waar we op 23 juli 's middags aankwamen. Het werd een busreis van 31 uren zoals het lied zingt: "*Pelgrim, je weet dat er geen weg bestaat, maar beetje bij beetje de weg zich maakt.*" Elke minuut die in de bus voorbijging werd, met de jeugd van ons bisdom, die weg gemaakt met broederlijke stukjes. In Rio kwamen we terecht in een volle metro.

's Morgens volgden we catechese en na de middag namen we deel aan thema's rond roepingenpastoraal. Zinnen die blijven weerklinken zijn: "*We moeten Gods verrassingen aanvaarden*" en ook "*dat jongeren andere jongeren evangeliseren*". Tijdens die festivals maakten we kennis met de cultuur en geloofsbeleving van geloofsgenoten van over de hele wereld.

Op honderden plaatsen in de gaststad waren er optredens, sportmanifestaties, rondleidingen in filmvoorstellingen, getuigenissen, workshops, musea en gebedsmomenten. Het eerste sterke moment was, de ontmoeting met de paus op het strand van Copacabana, met jongeren uit de vijf continenten. De vreugde de paus te zien op redelijke afstand, heeft onze levens getekend en we zongen van alle kanten "*Dit is de jeugd van de Paus*".

Massa-bijeenkomst op het wereldvermaarde strand van Copacabana.

De eenvoud van paus Franciscus liet diepe indruk na in het leven en de harten van de jongeren. Het is de moeite waard katholiek te zijn en te behoren tot een schone en universele Kerk van alle landen. Dezelfde liederen en melodieën weerklonken in alle talen. Dit was prachtig! De kleur van de vlaggen en het gevoel te behoren tot eenzelfde land was aandoenlijk voor iedereen. De jongeren die wij het meest hebben ontmoet waren Argentijnen, en met hen hebben we veel verteld, in trein en metro, bus en in de lange files.

De slotboodschap van paus Franciscus was klaar en duidelijk samen te vatten in drie punten: "***Gaat, zonder angst, om te dienen.***". De volledige tekst kunt u o.a. vinden op rkdocumenten.nl

We kwamen, na die lange busreis, op dinsdag 30 juli, bij dageraad terug thuis. Ik ben gelukkig en blij met mijn roeping en waar ik kan zal ik spreken over die vreugde leerling van Jezus te zijn. Nogmaals dank aan de zusters en alle weldoeners die ons toelieten deze momenten van de WJD mee te maken.

Met zusterlijke groeten,
Zr. Marinalva Santana de França, Zr. Jaci Santos dos Santos en de jongeren van Ruy Barbosa.

Kleine initiatieven en projecten.

Naast de evangelisatieopdracht, hebben de zusters aandacht, voor de bouw aan een rechtvaardige en solidaire maatschappij in dienst van het leven. Dit gebeurt door kleine initiatieven en projecten.

Aandacht voor mensen zonder grond en huis.

Op weg naar Dom Amando voor de jaarlijkse ontmoetingsdagen met de zusters, zagen wij een nieuwe invasie. Tijdens de pauze gingen de zusters Damiana, Noélia, Marinalva en ik op bezoek bij deze mensen. Het raakte mij te zien, hoe die 1450 mensen daar leven en proberen te overleven. We zagen heel wat krotjes in opbouw met plastic zakken, houten planken, karton. We zagen pasgeboren kindjes, een hoogzwangere vrouw, mensen met wonden, gehandicapten en we werden als Jezus door medelijden bewogen.

Hoe is het mogelijk dat die mensen hier zo kunnen leven. Zr. Marinalva nam dadelijk contact op met de verantwoordelijke pater en organisatie van "Sem terra" om die mensen te kunnen helpen.

Hulp bieden voor het bouwen van een waterput.

Wat zijn die mensen in de droge streek van Sao Roque, de familieleden van Zr. Maia en de dorpsgenoten nu dankbaar en gelukkig!

Aandacht voor de gehandicaptenwerking.

Blijvende aandacht voor de cursisten.

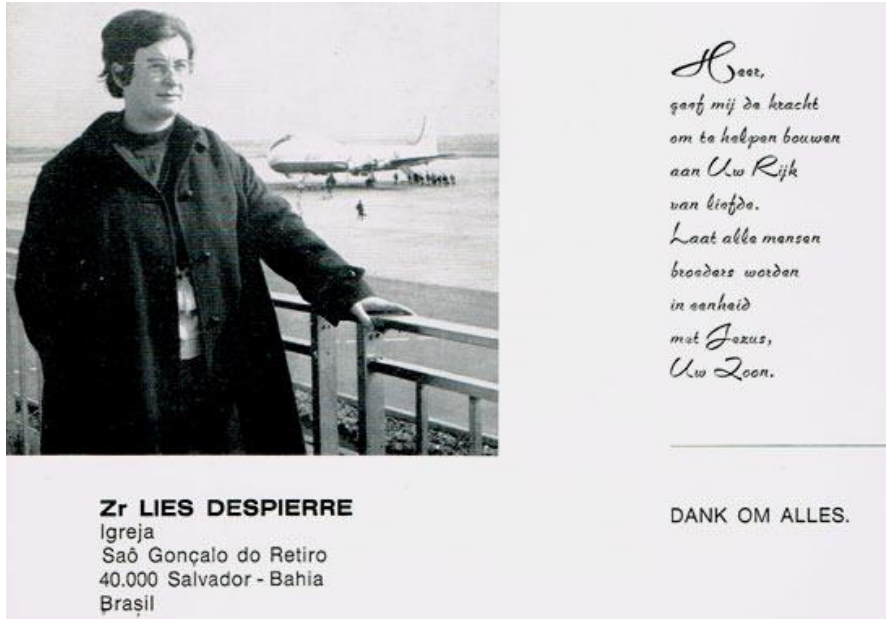
Het project in São Gonçalo heeft tot doel, de jongeren en vrouwen een betere vorming te geven. Dit project kende verscheidene vormen en bevat heden ten dage cursussen van: kapster, pedicure, manicure, snit en naad, artisanale bedrijvigheid en informatica. Het publiek bestaat uit arme personen, die hun vorming bewijzen, door trouwe aanwezigheid op menselijk religieus en vakkundig vlak.

De monitoren van deze cursussen zijn meestal vrijwillige professionelen die van de arme bevolking deel uitmaken, waardoor men de noodzaak opmerkt hen een zekere financiële vergoeding toe te kennen ter motivatie van hun inzet. Voor deze cursussen heeft men opnieuw heel wat materiaal nodig ter waarde van R\$ 15.526,84 of 6.210,74 euro (koers 2,5) en ook de computers moeten stilaan vervangen worden. Uw steun is van harte welkom.

De Vlaamse Zwartzusters in Salvador.

Zuster Lies Despierre (Brazilië: 1973-2013).

"Ja, dit jaar ben ik reeds veertig jaar werkzaam in Salvador da Bahia, Brazilië. Ik vertrok op 18 mei 1973 vol goede moed en veel vertrouwen.

Als ik zo achterom kijk, dan kan ik alléén maar zeer dankbaar zijn. In het begin deed ik vooral pastoraal werk op verschillende bairro's met veel huisbezoeken en stond ik in voor de vorming van leken, om voor te gaan in de woorddiensten en bijbelgroepen.

Op sociaal gebied zorgde ik voor veel cursussen: snit en naad, koken, eerste hulp, dactylo. Daarna ben ik van start gegaan met een crèche "Casa da Amizade" ("Huis van de vriendschap"), gelegen tussen en bij de arme bevolking.

Dank zij de steun van Zr. Veva, de werkgroep "Casa da Amizade" en het personeel van het Heilig-Hartziekenhuis (nu AZ. Damiaan Oostende), was dit mogelijk. Het waren elf jaar van hard werken, maar ook van veel vreugde, waar ik de grote liefde van de kinderen en hun families mocht ontvangen.

Door de wildbouw van een motel kwam daar een drastisch einde aan, met als gevolg de sloping van de crèche en de sloping van onze woning daarboven. Thans ben ik werkzaam op het secretariaat van de parochie en heb ik heel wat contact met alle medewerkers van de parochie. Ik kan alleen maar heel dankbaar zijn voor deze grote genade die ik dagelijks mag ontvangen van de Heer en ook dank aan elk van u voor jullie steun. Een warme abraço!'

Zuster Lies.

Zo'n trouwe inzet verdient een bloemetje!

Zending Zuster Agnes De Sloover.

Bisschop de Kesel overhandigt Zr. Agnes het zendingskruisje

Op 18 augustus 2013 kreeg Zr. Agnes De Sloover, tijdens het zendingsest in het diocesaan centrum Groenhove te Torhout, samen met 23 andere ontwikkelingswerkers en missionarissen, het zendingskruisje dat verwijst naar verscheidene Continenten. In deze eucharistieviering, met als thema "*Samen inzetten op de toekomst*" ging Mgr. Jozef de Kesel, bisschop van Brugge, voor in concelebratie met andere missionarissen.

Missionarissen zetten zich ook vandaag nog altijd in voor de toekomst van de gemeenschappen waar ze tewerkgesteld zijn en waar ze aan verkondiging doen. In zijn homilie verwees bisschop Jozef De Kesel naar de evangelielezing die leert dat het nooit vanzelfsprekend is een leerling van Jezus te zijn, in andere Continenten niet maar ook hier niet. "*Het is en blijft onze roeping om te laten zien hoe het evangelie, de boodschap van Gods menslievendheid, bron van solidariteit en ware menselijkheid is*", benadrukte de bisschop van Brugge.

Het ensemble "*Good News*" uit Marke zong tijdens de viering gospels en negro-spirituals, samen met de Missio-medewerkers, de dienst missiepastoraal van het bisdom Brugge. Op de eucharistieviering volgde een gezellig samenzijn in de refter van Groenhove voor de missionarissen, families en genodigden.

(naar Peter Rossel)